

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 70

van **KARL VANLOUWE**

datum: 29 oktober 2014

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Buitenlands beleid - "Nichediplomatie"

Moderne kleine staten staan in een globaliserende wereld voor grote uitdagingen op diplomatiek vlak. Het herstel van de economische crisis is nog niet compleet, en vele groeilanden hebben zich met succes kunnen profileren in de internationale arena. In tijden van budgettaire terughoudendheid kan het daarom interessant zijn de diplomatieke activiteiten te concentreren op de sterktepunten van de binnenlandse economie, of de sectoren waarvoor het land beschikt over een specifieke knowhow of expertise. Dit kan op zijn beurt bijdragen aan de perceptie en het succes van de publieksdiplomatie.

In zijn rapport over de Vlaamse diplomatieke werking schreef de SARiV (Strategische Adviesraad Internationaal Vlaanderen) in 2013 het volgende:

"Een niche is een specifiek beleidsdomein waarin een staat beschikt over specifieke kennis, een uitgebreid netwerk en duurzame activiteiten. Hiermee hoopt een staat zich te onderscheiden van de internationale gemeenschap en zo internationale institutionele verantwoordelijkheid en invloed binnen het domein te verkrijgen. Door in hun actief buitenlands beleid te focussen op een niche, kunnen kleine en middelgrote machten erin slagen toch invloed uit te oefenen in de wereldpolitiek."

De SARiV verwijst als mogelijke niches naar de gastronomie, die verbonden is met het toerisme en de voedingsindustrie, naar het concept van "spraakmakend vakmanschap" en naar de "slimme technologie". Niches moeten worden bepaald in samenhang met het "Nieuw Industrieel Beleid" en de "Fabrieken van de Toekomst".

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) identificeerde eveneens zes strategische technologieclusters. Het gaat over Logitech, i-healthtech, meditech, nanotech, sociotech en ecotech.

Verder stelde professor David Crikemans (UA) in een artikel dat Nederland een topprioriteit zou moeten zijn voor het Vlaams buitenlands beleid omdat we op veel technologische vlakken complementair zijn. Tegelijkertijd bestaat er met alle buurlanden en -regio's genoeg complementariteit om zich verder op de focussen. Zo verwijst professor Crikemans naar Duitsland voor hernieuwbare energie, naar Frankrijk op vlak van logistiek.

1. Heeft de Vlaamse Regering een buitenlands beleid dat enkele niches vooropstelt? Over welke niches gaat het?

2. Wordt ook de privésector betrokken bij het bepalen van een beleidsdomein dat speciale aandacht krijgen in het buitenland?
3. Worden deze niches regelmatig geëvalueerd om te kijken of Vlaanderen nog genoeg competitief is op deze domeinen? Om de hoeveel jaren gebeurt dit en op basis van welke criteria?
4. Welke evolutie valt op te merken in de beleidsdomeinen die een sterke focus in het buitenland krijgen? Welke beleidsdomeinen stonden in het verleden centraal in het buitenlands beleid van Vlaanderen? Hoe ziet de minister de toekomst?
5. In hoeverre komen strategische projecten zoals "Nieuw Industrieel Beleid", "Fabrieken van de Toekomst" en de zes strategische technologieclusters overeen in hun implementatie in het binnen- als buitenland?
6. Hoe beschrijft de minister het buitenlands economisch beleid en de publieksdiplomatie van Vlaanderen tegenover die van Nederland? Zijn beide landen op technologisch vlak complementair en welke opportuniteiten liggen hier nog? Hoe ligt dit met onze andere buurlanden?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 70 van 29 oktober 2014

van **KARL VANLOUWE**

1. In de beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie worden 'slimme specialisaties' naar voren geschoven als economische niches waarin Vlaanderen via een gericht innovatiebeleid internationaal wil excelleren. Dit moet leiden tot een sterkere exportpositie. De uitbouw van een dergelijke specialisatiestrategie wordt ook door de Europese Commissie sterk gestimuleerd.
Die slimme specialisaties zullen in de komende jaren worden gedetecteerd via een proces van entrepreneurial discovery, in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven. Bedoeling is dat de gekozen niches bijdragen aan systeeminnovaties binnen enkele brede domeinen, waarin we worden geconfronteerd met grote maatschappelijke uitdagingen. De beleidsnota somt een aantal voorbeelden op van de brede domeinen: "Bio-gebaseerde economie, het duurzaam materialen beheer, de opportuniteiten van duurzame energie-technologie, de ICT toepassingen ('Internet of Things', 'Big Data', 'Cloud' en andere Industrie 4.0 concepten), maar ook voeding, mobiliteit en zorg."
2. De privésector is een essentiële partner in het bepalen van de slimme specialisaties, naast kennisinstellingen en (waar relevant) andere maatschappelijke actoren. Het 'entrepreneurial discovery process' moet de slimme specialisaties in Vlaanderen aan het licht brengen.
3. Bedoeling is de gerichte ondersteuning van de slimme specialisaties te verankeren in clusterpacten tussen de Vlaamse overheid en de betrokken actoren, waarbij beide partijen engagementen opnemen. Momenteel wordt bekeken of het mogelijk is op regelmatige basis een evaluatie te doen van zowel de engagementen van beide partijen als van de impact van de clusterpacten op de Vlaamse economie en op de grote maatschappelijke uitdagingen in de gekozen domeinen.
4. De uitwerking van een slimme specialisatiestrategie en het gerichte clusterbeleid, is een opdracht van mijn collega Philippe Muyters, bevoegd voor het beleidsdomein economie, wetenschap en innovatie. Hij zal daarmee een belangrijke rol spelen in het economisch luik van het buitenlands beleid. Slimme specialisaties zijn bedoeld om op internationaal vlak te kunnen excelleren en de exportcapaciteit van Vlaanderen te versterken. Slimme specialisaties stoppen evenwel niet aan de grenzen van Vlaanderen. Heel wat specialisaties worden gedeeld met andere (aangrenzende) regio's. In het kader daarvan wordt bijvoorbeeld nauw samengewerkt met Nederland.
5. De zes strategische technologieclusters waar u naar verwijst, zijn ouder en het resultaat van het jarenlange pionierswerk van de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI), voorheen de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) op het vlak van strategische toekomstverkenningen in Vlaanderen. Die technologieclusters van 2006 kregen in juni 2014, na een grondige evaluatie, een vervolg met zeven prioritaire transitiegebieden. De technologieclusters van 2006 kregen trouwens een belangrijke plaats in het ViA-actieplan. Ook het strategische project 'nieuw industrieel beleid' en haar focus op 'Fabriek van de Toekomst' past binnen dat actieplan.
De clusters uit 2006 en de transitiegebieden uit 2014 die door de VRWB werden afgebakend zijn echter eerder algemeen van aard. De Europese Commissie wijst erop

dat het risico bestaat, dat al te veel regio's zich op dezelfde brede domeinen focussen in hun economisch en innovatiebeleid.

Het is de uitdaging om binnen de brede domeinen de meer specifieke slimme specialisaties te vinden waarin Vlaanderen echt kan uitblinken.

6. De samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland is prioritair in het Vlaamse economische en innovatiebeleid. Samen met Nederland wordt bijvoorbeeld een gezamenlijke strategie rond (duurzame) chemie uitgewerkt. Een ander voorbeeld en daaraan gelinkt is de intensieve samenwerking met Zuid-Nederland rond de bio-gebaseerde economie, wat onder meer vorm krijgt in het open innovatie- en educatiecentrum Bio Base Europe. Bio Base Europe heeft onder meer geleid tot een pilootfabriek in de haven van Gent, waar zowel Nederlandse als Vlaamse bedrijven nieuwe innovatieve producten of processen in de bio-economie kunnen uittesten.